

Justitiedepartementet

Polisenheten

Rådets möte för rättsliga och inrikes frågor (RIF) den 25 februari 2016

Dagordningspunkt 8 (rådet)

Dagordningspunkt 2 (gemensamma kommittén)

Rubrik: Tillämpning av artikel 26 i kodexen om Schengen gränserna och därmed sammanhängande frågor

= Diskussion

Dokument: Det har inte presenterats något dokument för behandlingen i rådet.

Tidigare dokument: KOM (2015)670, ST 15397/15 (kommissionens ursprungsförslag)

Tidigare behandlad vid samråd med EU-nämnden: -

Tidigare behandlad vid överläggning med eller information till riksdagsutskott: 2016-02-11 överläggning med justitieutskottet.

Bakgrund

Rådet ska diskutera frågan vid det aktuella mötet.

Artikel 26 i gränskodexen föreskriver möjligheten att återinföra tillfälliga inre gränskontroller mot en medlemsstat som allvarligt underlåter att fullgöra sina förpliktelser enligt Schengenregelverket. Detta förfarande kan tillgripas om det övergripande funktionssättet för Schengenområdet är utsatt för risk till följd av ihållande allvarliga brister avseende kontrollen av den yttre gränsen och i den mån dessa omständigheter utgör ett allvarligt hot mot den allmänna ordningen eller den inre säkerheten inom Schengen.

De tillfälliga inre gränskontrollerna omfattar såväl land- som sjö- och luftgränser och får införas på en period av sex månader och förlängas maximalt tre gånger. Eventuellt kan gränskodexen tolkas så att det går att återinföra tillfälliga inre gränskontroller också vid andra inre gränser som inte gränsar mot den medlemsstat som allvarligt underlåter att fullgöra sina förpliktelser om det kan fastställas att dessa påverkas av situationen i den medlemsstat som allvarligt underlåter att fullgöra sina gränsförpliktelser.

Förfarandet enligt artikel 26 i gränskodexen måste föregås av en utvärdering av berörd medlemsstats gränsförvaltning. Om det i den utvärderingsrapport som då upprättas konstateras att medlemsstaten allvarligt underlåter att fullgöra sina förpliktelser enligt Schengenregelverket och kommissionen efter en viss tid och efter att landet i fråga getts möjlighet att vidta åtgärder för att förbättra gränsförvaltningen finner att situationen kvarstår, får den utlösa det förfarande som beskrivits ovan.

Den process som föregår förfarandet enligt artikel 26 finns beskriven i förordningen om en utvärderings- och övervakningsmekanism för kontroll av tillämpningen av Schengenregelverket, förordning 1053/2013.

I höstas utvärderades Greklands gränsförvaltning. Rådet har nu antagit rekommendationer på förslag från kommissionen om åtgärder för Grekland att vidta för att förbättra sin gränsförvaltning. Om situationen i Grekland inte förbättras kan kommissionen presentera ett förslag till rådet om att anta rekommendationer till medlemsstaterna att återinföra tillfälliga inre gränskontroller mot Grekland. Det är frivilligt för medlemsstaterna att följa dessa rekommendationer. Om en medlemsstat väljer att inte införa dylika kontroller måste detta rapporteras och motiveras till kommissionen.

Om beslut fattas om att tillämpa förfarandet i artikel 26 innebär det inte att Grekland inte längre är ett Schengenland. Grekland skulle fortsatt omfattas av Schengensamarbetet, t.ex. det polisiära samarbetet och fortsatt kunna utfärda Schengenviseringar. En person som vill flyga från Grekland till t.ex. Stockholm skulle dock vid ankomst på Arlanda behöva gå igenom gränskontrollen och uppfylla de krav som finns i EU:s gränskodex för att få resa in i Schengen.

Rättslig grund och beslutsförfarande

Svensk ståndpunkt

I den situation Schengenområdet nu befinner sig, måste alla möjligheter övervägas för att stärka förvaltningen av den yttre gränsen, inte minst för att värna den fria rörligheten.

Alla Schengenländer har en skyldighet att efterleva det Schengenregelverk som man gemensamt varit med att fatta beslut om.

Om hela Schengenområdet påverkas på grund av att en medlemsstat inte sköter förvaltningen av sin del av den yttre gränsen, måste åtgärder inom ramarna för rådande regelverk vidtas på EU-nivå för att värna den fria rörligheten inom EU.

På kortare sikt bör EU därför utnyttja de instrument som regelverket redan erbjuder för att stärka kontrollen av den yttre gränsen, t.ex. det förfarandet som finns beskrivet i artikel 26 i EU:s gränskodex.

Tillämpning av artikel 26 måste föregås av den process som föreskrivs i förordning 1053/2013 om en utvärderings- och övervakningsmekanism för kontroll av tillämpningen av Schengenregelverket.

Europaparlamentets inställning

Europaparlamentets inställning är ännu inte känd.

Förslaget

-

Gällande svenska regler och förslagens effekter på dessa

Något konkret förslag är inte presenterat. EU:s gränskodex gäller redan som lag i Sverige.

Ekonomiska konsekvenser

-

Övrigt

-